

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING FÖR TRÄDGÅRDSODLARE.

Redigerad af Erik Lindgren och Georg Löwegren.

N° 5.

Maj 1870.

9:de årg.

Af denna tidning, som uteslutande sysselsätter sig med till trädgårdsodlingen hörande ämnen, utkommer ett nummer i hvarje månad. — Prenumerationspriset är för helt år, såväl å postkontoren och i bokhandeln, som hos redaktionen, två riksdaler riksmünt. — Bref till tidningen adresseras: *Tidning för trädgårdsodlare, Stockholm.*

Vinterträdgård i förening med bostaden.

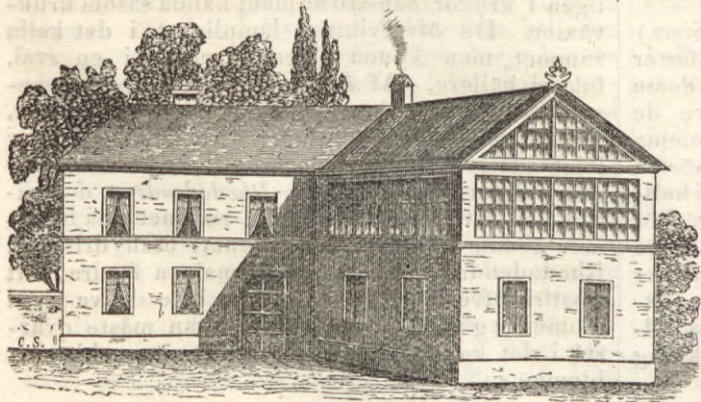
Hos oss hvarest sommaren är af så kort varaktighet och vi således under en så liten tid kunna fägnas af växtlifvet i det fria, borde växtodling mera än f. n. är fallet bedrifvas inomhus. Visserligen äro växthus ingalunda sällsynta hos oss, men på det sätt de vanligen äro inrättade, skänka de på långt när icke det nöje som de kunde och borde. Vanligast äro de så fullproppade med växter och hvarje plats deraf så upptagen, att föga rum återstår för att ordentligt kunna gå i växthuset, och än mindre, af brist på sittplatser, att vistas derstädes annat än på stående fot. Hufvudsaken borde likväl vara, för den som har ett växthus för sitt nöje, att kunna emellanåt vistas der. Vidare har man växthusen ofta temligen långt aflägsnade från boningshuset, så att man icke kan komma dit, utan att gå ut i snö eller smuts, köld eller oväder, och detta förtager nog äfven i sin mån lusten att besöka dem. Vi kunna således antaga att man i de flesta fall icke har det nöje af växthusen som man kunde, och vi tro att man mycket väl kunde undvara större sådana; ty för att få blommande krukväxter att sätta i fönsterna, behöfver man icke stora växthus fullpackade med en massa gamla växter, utan dertill kan en efter behofvet afpassad s. k. kast vara nog.

Huru mycket angenämare vore det deremot icke, om ett växthus eller en s. k. vinterträdgård stode i förbindelse med sjelfva bostaden, antingen så att den blott genom en dörr vore skild från boningsrummen, eller åtminstone så att en

förstuga e. d. stode i förbindelse med vinterträdgården och man således när som helst, utan att behöfva gå ut i det fria, kunde besöka den. Att en sådan vinterträdgård icke skulle vara fullpackad med växter på hyllor, såsom i våra vanliga växthus, utan vara försedd med välordnade växtgrupper, omgifna af bekväma gångar, sittplatser och bersåer, en basin för fiskar och vattenväxter, samt möjligen några smärre fjellpartier och springvatten m. m. d., förstås af sig sjelft.

Konstruktionen af dylika vinterträdgårdar likasom de inre anordningarne af desamma kan variera nära nog i oändlighet. För denna gång framställa vi genom nedanstående illustration, efter ett utländskt arbete, ett förslag att förlägga en vinterträdgård intill andra våningen af ett boningshus. I städer der man har vattenledning, och således har lätt att få vatten icke allenast till vattning och spritning af växterna, utan äfven för inrättande af springvatten, borde dylika vinterträdgårdar kunna komma temligen mycket i bruk.

Hvad de närmare detaljerna i afseende på konstruktion af värmeapparater m. m. d. beträffa, är det ingen brist på sakkunniga personer att rådfråga, hvadan detta kan i det närmaste förbigås här. Så mycket vilja vi dock nämna, att det alltid blir säkrast hos oss, att ha takfönsterna under vintern dubbla. Skulle t. ex. ett kök förläggas under vinterträdgården, skulle lätt nog värmen, som afgår från köksspiseln, kunna vid behof ledas så, att den uppvärmda trädgården, hvadan någon särskild kostnad för uppvärmning icke behöfde komma i fråga. Bottnen eller golvet i växthuset bör naturligtvis utgöras af zink eller asfalt, så att det blir fullkomligt tätt; spillvatten och vatten som nedrinner från fönsterna finge naturligtvis bortledas genom rör. — Uppfördes byggnaden solid, skulle man mycket väl kunna ofvanpå zinken eller asfalten lägga ett tillräckligt tjockt jordlager, så att växterna kunde planteras fritt i jorden. Korteligen, den som skulle vara sinnad att inrätta sig en dylik vinterträdgård, skulle lätt nog kunna er-

M. Hög Svensson

hålla biträde af personer, som kunde utarbeta de närmare detaljerna; vi hafva endast här-

med velat fästa uppmärksamhet på sjelfva saken. E. L.

Blomsterdrifning i boningsrum.

(Slut fr. n:r 2.)

Erica. Af detta slägte gifvas många arter som blomma under vintern, men särskildt förtjenar *Erica herbacea*, för dess lätta kultur, dess rika och vackra blomning, som infaller under vintern, blomstervännens synnerliga uppmärksamhet. Denna växt kan visserligen under betäckning uthärda i det fria, men odlas med större fördel hos oss i kruka. Planteras i ljunghjord. Inflyttad i september i kallrummet nära intill fönsterna, blommar den i februari och mars. Trifves icke i varmrums och fördrager icke gödselvatten.

Forsythia viridissima, Lindl. Uthärdat med möda i det fria hos oss och underhålles derför säkrast beständigt i kruka. Inflyttad i kallrummet i oktober och derifrån in i varmrumsrummet i början af december, blommar den redan vid jultiden. Blommorna äro gula och framkomma talrikt före löfven. Bör efter slutad blomning skäras starkt tillbaka och ställas ljusst och svalt för att utbilda nya, stadiga skott.

Jasminum nudiflorum, Lindl. Blommar med talrika gula blommor på bar qvist redan vid jultiden. Behandlas till alla delar som föregående. Är förtjent af mycken uppmärksamhet.

Kerria japonica, DC. (Corchorus japonicus Thunberg). En vacker buske med gula blommor. Vanligast förekommande såsom dubbelblommande. Inflyttas ifrån källaren till kallrummet i medlet eller slutet af december och om några veckor derifrån in i varmrumsrummet. Om våren bortskäras de äldre grenarne ända intill roten, för att framkalla unga, kraftiga skott, hvilka blomma rikare än de äldre.

Magnolia conspicua, Salisb. (M. Yulan Desf.) och *M. obovata, Thunb. (M. purpurea, Curt.)* äro båda jemte deras varieteter utmärkt vackra, den förstnämnde med stora hvita, den senare med stora röda blommor. De odlas i baljor, emedan de hos oss icke uthärda i det fria. Inflyttade i december eller januari i kallrummet, blomma de i mars eller april. Fördraga icke att drifvas i varmt rum.

Paeonia arborea, Don. (P. Moutan, Sims.) träartad pion. Är tillika med alla dess afarter utmärkt vacker till drifning. Ju längre dessa växter stått i krukor och ju sorgfälligare de skötas under sommaren, desto vackrare blomma de. Beskäres alldeles icke. Inflyttas om hösten i källaren och ställes i januari eller februari i kallrummet, i närheten af ett fönster emot söder. Bör icke drifvas i varmt rum, men kan, genom att icke drifvas för tidigt i blomning, drifvas årligen. Är en bland de allra tacksammaste och vackraste växter till drifning, men kan tyvärr icke bli så allmän som den förtjenar, emedan dess förökning är svår.

Prunus Cerasus, L., fl. pl. Dubbelblommande surbärsträd, är vackert och tacksamt till drifning. Träd förädlade på *Prunus Mahaleb* anses vara bäst. Vi hafva i Allgemeines Gartenbuch af Regel och Ender sett uppgifvas att exemplar förädlade på myrabolanplommon (*Prunus Myrabolana* eller *P. cerasifera*) skulle vara förträffliga till drifning; men vi sakna erfarenhet om huruvida körsbär verkligen kunna förädlas på dylika stammar. Endast sådana exemplar som stått flera år i krukor blomma rikt såsom små. Sedan träden varit utsatta för några graders köld, ställas de i källaren. I december eller januari inflyttas de i kallrummet och kunna antingen kvarstå här, för att fram emot våren utveckla sina blommor, eller ock inflyttas de, efter att några veckor stått i kallrummet, så att knopparne växt betydligt, in i varmrumsrummet, för att bringas tidigare i blomning. Exemplar som drifvits endast i kallrummet, kunna drifvas flera år efter hvarandra. Det dubbelblommande söta körsbärsträdet (*Prunus Avium, L., fl. pl.*) drifves på samma sätt.

Prunus Padus, L., hägg, låter med lätthet drifva sig, men är mindre väl egnad för boningsrum, derför äro blommor exemplar äro för stora att inflytta. Deremot kan man i december—januari afsåga grenar af äldre träd och drifva dessa, ställda i ett kärl med vatten. Dylika grenar kunna drifvas till blomning både i kalla och varma rummet och ju kallare vattnet hålles, hvori grenen står, desto förr och säkrare utveckla sig blommorna. Man plägar derför dagligen flera gånger lägga isstycken i vattnet, men derjemte ombyta vatten så ofta att det icke hinner bli illaluktande. På samma sätt kunna grenar af körsbär, syrener, päron, äpplen och plommon drifvas till blomning.

Rhododendron. Alla hithörande arter och varieteter hafva praktfulla blommor, åtskilliga arter och deras varieteter kunna väl uthärda våra vintrar på fritt land, men de odlas hos oss vanligen i krukor och äro allmänt kända såsom krukväxter. De öfvervintras lämpligast i det kalla rummet, men kunna äfven placeras i en sval, fuktfri källare. Af *Rh. ponticum, arboreum, campanulatum, catawbiense* och deras talrika varieteter, kunna exemplar med starkt utvecklade knoppar i januari inflyttas i varma rummet, för att bringas tidigare i blomning. *Rhododendron dahuricum, L.* utvecklar i det kalla rummet sina blommor redan i januari och februari utan drifning. *Rhododendron*arterna från Himalaya fordra blott frostfri öfvervintring och låta icke drifvas sig i blomning genom högre värme, utan måste kvarstå i det kalla rummet, för att der utveckla sina blommor.

Ribes sanguineum, Pursh. och *R. speciosum*, Pursh (*R. fuchsoides*, M. & S.) äro båda skönblommande arter. De tåla icke att drivas vid hög värme, utan underhållas i det kalla rummet, der de frampå våren i mars eller april utveckla sina sköna blommor. De äro båda något ömtåliga för mellersta Sveriges klimat, i synnerhet den sistnämnda, och denna underhålls derföre säkrast beständigt i krukor.

Robinia hispida, L. En vacker art, med stora röda blommor, som å Landbruksakademiens experimentalfält visat sig främkomma under större delen af sommaren. Är något öm för mellersta Sveriges klimat och underhålls derföre säkrast ständigt i kruka. Inflyttas i januari i det kalla rummet och, i fall man önskar påskynda blomornas utveckling, senare i det varma. Under sommaren böra exemplaren placeras å en varm plats, så att de kunna få sina skott väl mogna.

Spiraea prunifolia Sieb. et Zucc. flore pleno och *Sp. cantonensis*, Lour. flore pleno (*Sp. Reevsii* fl. pl., hort.) äro två vackra, dubbelblommande spireavarieteter, hvilka kunna inom släktet anses såsom de bästa till drifning. De vilja icke i det fria gerna uthärda mellersta Sveriges klimat och underhållas derföre ständigt i krukor. Till drifning behandlas de alldeles så som det finnes uppgifvet för *Deutzia*. Följande arter äro äfven tacksamma till drifning, näml. *Sp. acutifolia*, Willd.; *Sp. alpina*, Pall.; *Sp. cana*, W. & K.; *Sp. corymbosa*, Raf. *Sp. erenata*, L. *Sp. hypericifolia*, Raf. och *Sp. thalichstroides*, Pall. hvilka alla behandlas som de ofvannämnda.

Syringa chinensis, Willd., japansk syren, *S. persica*, L., persisk syren och *S. vulgaris*, L., vanlig syren, äro alla särdeles tacksamma till drifning och höra i detta afseende till de allrabästa buskväxter. Till drifning i boningsrum äro förädlade exemplar bäst, emedan sådana, redan såsom små, blomma rikt, och helst böra de vara förädlade på liguster. Sådana som blifvit förädlade på vanlig syren äro emellertid äfven dugliga. Redan i medlet af november kan man inflytta de exemplar man först vill ha i blomning i ett kallrum, för att i början af december förflytta dem till varmrummet, och man får dessa derigenom i blomning redan vid jultiden. För att ständigt ha tillgång på syrener under vintern, inflyttas efterhand nya exemplar från källaren och ju närmare man nalkas våren, desto lättare går det att få dem i blomning. De drifna exemplaren kunna, sedan de under åtnjutande af god skötsel fått hvila 1 eller 2 år, drivas på nytt. Bäst är att utplantera dem å god, bördig jord i det fria och låta dem stå der till dess de äro rikligen försedda med blomknopp, då de upptagas med klump och inplanteras i krukor eller baljor, för att drivas på nytt. — Den vanliga syrenen kan anses såsom den bästa till drifning, der tillräckligt stort utrymme förefinnes; för boningsrum är den japanska den bästa. Den persiska syrenen är visserligen förträfflig till drif-

ning, men är vanligen, jemförd med de öfriga, blomsterfattig.

Drifning af örtartade blomsterväxter i boningsrum.

Behandlingen af de till drifning afsedda blomsterväxterna i allmänhet. Till drifning kunna öfverhufvud användas alla sådana blomsterväxter, som blomma om våren.

För flertalet är odlingen likartad och kan i korthet sammanfattas i följande. Om våren eller försommaren, efter det att de ifrågavarande växterna i det fria blommat slut, förskaffar man sig eller upptager exemplar, helst försedda med goda rotklimpar, och planterar dem i krukor i lös, lerhaltig grästorfjord eller en blandning af sandig ler- samt löf- eller ljungjord. Under sommaren ställas de på en halfskuggig plats i det fria och vattnas så ofta det är af nöden. Gödselvattning erhålla de icke. Om hösten, då deras ofvan jord befintliga delar torkat bort, erhålla de icke vidare vatten och vid regnväder läggas krukorna omkull, för att hindra jorden att bli våt, och så snart de varit utsatta för något litet frost, inflyttas de i en frostfri lokal. Sådana sorter, som icke vissna ned om hösten, såsom *Saxifraga*, *Vinca* etc. vattnas, om ock blott sparsamt, äfven om hösten och sådana slutligen, som om hösten bilda blomknoppar, måste icke allenast vattnas under hösten, utan ock inflyttas på en solrik plats tätt invid fönstret i kallrummet innan nattfroster inträdt.

Med några få undantag fördraga icke fleråriga växter, som skola drivas i blomning under vintern, varmt rum utan är en temperatur af omkring + 4—6° C. den lämpligaste. En plats emellan dubbelfönster eller ett rum som ligger intill och ofvanpå eldade rum, men som sjelft icke annat än undantagsvis vid stark köld eldas, kan anses som den bästa lokal.

Flertalet fleråriga växter kunna bibehållas flera år i krukor och drivas årligen; de omplanteras om våren i likhet med öfriga krukväxter och behandlas såsom ofvan är nämnt. Detta är i korthet skötseln i allmänhet; för dem som fordra en afvikande behandling skall detta på sina ställen anmärkas.

Urval af fleråriga blomsterväxter till drifning under vintern.

Adonis vernalis, L. Inflyttas i december i kalla rummet och kommer vid en temperatur af + 4—6° C. i blomning redan i februari.

Anemone Hepatica, L. (*Hepatica triloba*, DC) blåsippa. Såväl sjelfva den enkla arten med blåa, stundom äfven röda eller hvita blommor, som varieteterna med dubbla röda och dubbla blåa blommor äro vackra och tacksamma till drifning. *A. nemorosa*, L., hvitsippa. Både den vilda enkla och den odlade dubbla äro tjenliga till drifning. *A. ranunculoides*, L., med gula blommor, och *A. apennina*, L., med blå blommor, äro äfven tjenliga till drifning. Tåla icke att drivas vid hög värme.

L. Aquilega glandulosa, Fisch., *A. jucunda*, F. et M. och *A. vulgaris*, L. kunna af detta slägte anses såsom de bästa till drifning, ehuru äfven alla de öfriga arterna äro dugliga dertill. Tåla ej hög värme; en svag gödselvattning, då blomstängeln visar sig, är välgörande.

Arabis albida, Stev. (*A. caucasica*, W.). Har hvita blommor, som framkomma mycket tidigt. Inflyttas om hösten i kallrummet och kommer der i blomning i januari.

Asperula odorata, L. Har hvita blommor; hela växten är väluktande. Förekommer vild hos oss, men odlas numera allmänt i kruka i Stockholm, hvilket den ock mycket väl förtjenar. På hösten inflyttad i kalla rummet kan den i medlet af december inflyttas i det varma för att komma i blomning i förra delen af januari.

Be'lis perennis, L., tusenskön. Till drifning under vintern väljas de vackraste varieteterna. Inplanteras i krukor helst om våren. Under sommaren gifves då och då en svag gödselvattning och alla blomknoppar borttagas så snart de visa sig, hvarmed fortfares till i slutet af september. Inflyttas i kallrummet, så snart nattfrosterna bli skarpa, och blommor der nästan hela vintern.

Caltha palustris, L., flore pleno, dubbelblommande kalffleka. Planteras i en blandning af dy- och lerjord. Behandlas som *Adonis vernalis*.

Corydalis bulbosa, Pers., *C. fabacea*, Pers., *C. nobilis*, Pers., de två förra med röda, den senare med ljusgula blommor, låta med lätthet drifva sig i blomning under vintern. Sedan frostnätterna inträdt, inflyttas de i källaren, hvarifrån de i december eller januari inflyttas i kalla rummet.

Dielytra spectabilis, DC., blomsterlyra. En bland de skönaste på senare tider införda blomsterväxter för fritt land och äfven högst utmärkt till drifning. Inflyttas i kalla rummet i november och blir vackrast om den får kvarstå der för att utveckla sina blommor. Sedan stängeln börjat skjuta, kan den äfven inflyttas i varma rummet och kvarstå der tills den uppnått omkring 1 fots höjd, då drifningen bör fortsättas i det kalla rummet, på det att den ej må bli allt för vek och gänglig.

Dorenicum austriacum, Jacq. och *D. caucasicum*, Bieb., båda med gula blommor. Låta med lätthet i kalla rummet drifva sig i blomning under vintern.

Epimedium alpinum, L., *E. diphylum*, Hook., *E. macranthum*, Morr., *E. pinnatum*, Fisch., *E. pteroceras*, Morr., *E. rubrum*, hort. och *E. violaceum*, M. & D. äro alla små, utmärkt täcka växter. Inflyttas om hösten i kalla rummet och utveckla sina blommor i mars.

Helleborus caucasicus, A. Br., *H. niger*, L., prustrot. Inflyttade i november i kalla rummet, blomma de redan vid jultiden.

Hoteia japonica, Morr. En låg växt med vackra delade blad och fotshöga blomvippor med hvita blommor. Drifves som *asperula*.

Iris florentina, L., *I. germanica*, L., *I. pumila*, L., *I. sibirica*, L. och *I. verna*, Pursh., svärdsliljor. Af detta temligen stora slägte äro de här nämnda de lämpligaste till drifning, men äfven alla de öfriga äro tjenliga dertill, ehuru de blomma något senare. De drifvas i kalla rummet.

Myosotis alpestris, Schmidt, *M. azorica*, Wats., *M. palustris*, Roth., förgät-mig-ej. Fröen sås i april på bänk och plantorna sättas sedan i krukor. Inflyttas i kalla rummet strax på hösten, der de frampå vintern utveckla sina praktfulla blommor.

Omphalodes verna, Mönch. En liten växt med utmärkt täcka blåa blommor, liknande förgät-mig-ej. Inflyttas strax på hösten i kalla rummet och sedan den börjat skjuta, in uti det varma rummet, der blommorna framkomma i medlet af december.

Orobus vernus, L., gökärt. Växer allmänt vild hos oss. Har vackra röda eller blåaktiga blommor. Inflyttad i medlet af december i kallrummet och derifrån i januari in i varma rummet, utvecklar den sina blommor i februari.

Paeonia albiflora, Pall., flore pleno, *P. officinalis*, L., fl. plen. och *P. tenuifolia*, L., flore pleno, dubbla örtartade pioner. Pionerna böra vara väl rotade i krukorna, alltså inplanteras strax efter slutad blomning, och icke drifvas för tidigt eller vid för hög värme, om blommorna skola komma till utveckling. Sedan frosten blifvit allvarsam, inflyttas de i en frostfri källare och derifrån in i det kalla rummet i januari, der temperaturen hålles såsom ofvan är nämndt vid + 4—6° C. *P. tenuifolia* blommor tidigast, är för öfrigt den vackraste och förtjenar i första rummet att rekommenderas.

Phlox divaricata, L., *Phl. pilosa*, L. *Phl. procumbens*, Lehm., *Phl. reptans*, Mich., *Phl. setacea*, W., *Phl. subulata*, L. och *Phl. verna*, hort., äro af detta slägte de lämpligaste till drifning. Inflyttas i januari i kalla rummet, der de i mars och april komma i blomning.

Primula acaulis, All., *P. altaica*, Lehm., *P. amoena*, Bieb., *P. Auricula*, L. (med alla dess talrika varieteter), *P. cortusoides*, L., *P. elatior*, L., *P. farinosa*, L. och *P. nivalis*, Pall. äro alla vackra och tjenliga till drifning. Företrädesvis väljas de vackrare varieteterna af de arter hvari sådana finnas. I december eller januari inflyttas de i kalla rummet, der de i mars och april komma i blomning. *P. acaulis*, *P. veris* och *P. Auricula*, kunna äfven inflyttas i kalla rummet i november och sedan ställas i varma rummet i början af januari, der de redan i slutet af månaden börja blomma. För dessa sistnämnda är en och annan gödselvattning under drifningen välgörande.

Pulsatilla alpina, Arbr., *P. montana*, DC., *P. patens*, Mill., *P. pratensis*, Mill., *P. vernalis*, Mill., och *P. vulgaris*, Mill. äro alla särdeles lämpliga till drifning. Behandlas som *adonis vernalis*.

Ranunculus aconitifolius, L., flore pleno. Hålles om hösten ganska torr och inflyttas i december i kalla rummet. Blommar i mars.

Saxifraga crassifolia, L. Behandlas som *Asperula odorata*. Har röda, utmärkt vackra blommor och är mycket tacksam till drifning.

Soldanella alpina, L. En liten vacker blåblommig växt. Inflyttas i december i kalla rummet. Blommar i februari.

Trollius altaicus, Mey., *T. asiaticus*, L. och *T. europaeus*, L., alla med gula blommor. Behandlas som *Aquilegia*.

Vinca minor, L. och *V. major*, L., vintergröna. Inflyttas om hösten i kalla rummet, der de framåt våren blomma.

Viola odorata, L. och *V. tricolor*, L. Af båda dessa väljas af de bästa varieteterna och af den förstnämnde helst den dubbelblommande. De inflyttas strax på hösten i kalla rummet, helt nära intill fönstret, der de vanligen fortsätta att blomma hela vintern.

Detta är i korthet, af såväl träartade som örtartade växter, de lämpligaste till drifning. Många andra låta dock äfven använda sig dertill. Törnrosor och lökväxter äro här förbigångna, men dessa skola vid tillfälle blifva föremål för särskilda artiklar. E. L.

Urval af träd och buskar för fritt land.

(Forts. fr. nr 1.)

Aesculus, L., hästkastanie. — *A. Hippocastanum*, L., vanlig hästkastanie. Ett hos oss numera allmänt odladt, från mindre Asien infördt praktfullt träd af omkring 60—80 fots höjd, utmärkt vackert till alléer och outhärligt i parker, der det såsom stamträd bäst presenterar sig fristående; för tätare partier lämpa buskformiga exemplar sig bäst. Blommar i maj med vackra hvita, rödfäckiga blommor. — En del varieteter af denna art, äfvensom åtskilliga arter kunna väl förtjena odlas der man älskar att ega rika samlingar, men i värde och skönhet öfverträffas vår vanliga hästkastanie i vårt klimat icke af någon annan. Fordrar någorlunda god, ej för fuktig eller allt för torr jord; triffes bättre på sandplaner än i gräsvall. Förtjena der vidsträcktaste odling såsom prydnadsträd; dess virke är deremot värdelöst.

Ailanthus, Desf., gudaträd, skyräckare. — *A. glandulosa*, Desf., Japan, Kina. Blir i sydligare länder ett temligen betydligt träd, men affrysar i Sverige årligen, och på en del ställen nästan ända ned till marken, men skjuter årligen nya frodiga skott och uppnår derigenom omkring 6—8 fots höjd, blir på gynnande lokaler högre och förtjena att odlas i södra och mellersta delarne af landet. Bladen stora vackra parbladiga, af stundom ända till 4 fots längd. Växten är således hos oss att betrakta såsom bladplanta, och är såsom sådan af stor effekt.

Alnus Gaertn., al, Sverige, 40—50 fot högt träd. Växer på sankta ställen och är ovärderligt, såsom varande en bland de få trädarter som triffas på sur jord. Kan äfven odlas på vanlig jord, blott hon icke är allt för torr och lätt. Varieteterna *imperialis* och *laciniata*, båda med flikade löf. äro vackra, men som de blott med svårighet låta fortplanta sig, hålla de sig temligen dyra. — *A. incana*, Tausch. (Willd.), gråal, alder, arr, Sverige, 40—50 fot högt träd. Triffes öfverallt, äfven på torr, mager sandjord. — Båda dessa träd förtjena allmän odling, det förre isynnerhet derför att det triffes på sur och

det senare för att det triffes på torr, dålig jord. Virket är ganska värdefullt.

Amelanchier, Med., bärmispel. — *A. Botryapium*, DC, amerikansk bärmispel, n. Am., 10—15 fot hög buske, med talrika hvita blommor i maj och söta, blåsvarta frukter i augusti. Är vacker och en bland de härdigaste och i alla afseenden en af de förnöjsammaste buskar som finnas. Förtjena derför på det högsta att rekommenderas. — *A. Vulgaris* M., europeisk bärmispel, m. Eur., 4—5 fot hög med ytterst talrika hvita blommor i maj och blåsvarta bär i augusti, september. En vacker, vid blomningstiden bokstafligen med blommor öfverklädd buske. Har å Landbruksakademiens experimentalfält visat sig fullt härdig. Båda dessa buskar förtjena att rekommenderas, den senare är ännu jemförelsevis sällsynt.

Amorpha, L. — *A. fruticosa*, L., vanlig amorpha, n. Am., 6—10 fot, torde dock i mellersta Sverige icke uppnå större höjd än 4—6 fot. En utmärkt vacker buske med fint, vackert löfverk och brunvioletta blommor, som framkomma i juli och augusti. Fordrar varmt skyddadt läge och torr, varm ehuru ej allt för mager jord. Af alla arter och varieteter inom släktet är denna art den vackraste och lämpligaste hos oss. Passar endast för södra och mellersta Sverige.

Ampelopsis, M., jungfruvin, vildvin. — *A. hederacea*, Pers. (DC.). (*Vitis* (*Hedera*) *quinquefolia*, L.) Kanada etc. En bland de allravackraste rankväxter. Uppväxer ända till 30—40 fots höjd. Har rikt och vackert löfverk och är ypperlig att kläda verandor o. d. med. Fordrar god bördig jord och, för att bli riktigt vacker, ett varmt solrikt läge. Varieteten *hirsuta* från Aleghanybergen synes uthärda bättre i kalla lägen än sjelfva arten.

Amygdalus, L., mandel. — *A. nana*, L., n. Asien etc., 2—5 fot hög. En fullkomligt härdig buske med röda blommor tidigt på våren. Är alldeles icke kinkig på jordmån, synes dock föredraga mera lätt och sandig än styf och lerhaltig sådan. *Amygdalus pumila* fl. alba pl. och *A. pum. fl. rubr. pl.* äfven kallade *Amygdalus sinensis* och

Prunus sinensis höra enligt Kock till *Prunus*-släktet. Dessa äro ytterst praktfulla, ut hårda visserligen ehuru med möda på kalljord, odlas derföre lämpligast i kruka, hvilket de ock för sina praktfulla blommor och tidiga blomning väl förtjena.

Aristolochia, *L.* — *A. Sipo*, *L.*, Virginien. En ståtlig, slingrande, hårdig rankväxt som uppnår 10—12 fots höjd, anses dock af Jäger uppnå 30 fots höjd och deröfver, hvilket dock enligt vår erfarenhet, icke är fallet. Har bruna blommor,

formade nästan som piphufvud, hvilka framkomma i juli, aug., stora blad och ett frodigt utseende. Fortkommer bäst i bördig något lerhaltig jord. Är något svår att föröka och håller sig derföre dyr. Efter omplantering står denna växt vanligen i tre år innan den börjar skjuta. Förtjenar att rekommenderas till verandor o. d., ehuru vi lemna företräde åt den i någon mån liknande, men tätbladigare och snabbväxtare *Menispermum canadense*. (Forts.)

Öfversigt af nyheterna i växt- och fröhandeln.

(Forts. fr. n:r 4.)

Eucalyptus calophylla. *Eucalyptus*arterna höra, som bekant, till världens största träd. Flera arter uppnå 3 å 400 fots höjd. De höra till familjen *Myrtaceæ* och växa vilda på Nya Holland och Nya Seeland. Ifrågavarande art har på senare tiden blifvit använd såsom bladväxt och är som sådan ganska vacker. Den växer så hastigt, att den under gynnsamma omständigheter på en enda sommar kan uppnå en höjd af 6 å 8 fot.

Ficus Suringari. Ett utmärkt vackert träd från Java, med $1\frac{1}{2}$ fot långa och 1 fot breda, hjertformiga blad af liflig grön färg, nätlikt prydda med röda ådror. Denna växt är en verklig prydnad för hvarje någorlunda stort varmhus och kan utan tvifvel, liksom många andra arter af detta vackra och intressanta släkte, med fördel användas äfven i boningsrum. Kostar i Gent 4 francs, i Leipzig 2 rdr 67 öre.

Ficus dealbata. Bladen hos denna art, hvilken omtalas såsom den vackraste i hela det rika släktet, äro på baksidan silfverhvita. Liksom föregående torde äfven denna art en gång komma att blifva en mycket omtyckt fönsterväxt. Unga plantor kosta i Belgien 30 francs, i Leipzig 22 å 27 rdr, allt efter exemplarens ålder.

Begge sorterna växa i södra Amerika.

Fittonia gigantea. Denna prydliga varmhusväxt, hvars blad äro nätlikt tecknade med rödt, är mycket lik den bekanta *Fittonia* eller *Gymnostachia Verschaffeltii*, men betydligt större. *Fittonia argyryroneura* har äfvenledes mycken likhet med ofvannämnda båda arter, endast med den skillnad, att bladens nätlika teckningar äro hvita i stället för röda. Dessa växter höra till familjen *Acantaceæ* och växa i södra Amerika. Särdeles väl passande till odling i s. k. Wardska kaster. Kostar i Göteborg 1 rdr 50 öre.

Franciscea calycina. En mycket vacker växt från ön St. Catarina, hvars mycket stora violetta blommor sitta flera tillsammans i toppen af grenarne. Äfven bladen äro vackra, mörkgröna och liksom fernissade. Vi begagna oss af tillfället att hos blomstervänner rekommendera äfven de äldre sorterna af detta vackra släkte, hvilka alla utmärka sig för prydliga blommor.

Fremontia californica. En omkring 10 fot hög buske, hvilken för ett tiotal af år sedan upptäck-

tes i Californien, men först nu blifvit tillgänglig i handeln. Blommar tidigt om våren med vackra, guldgula, 2 å $2\frac{1}{2}$ tum i genomskärning hållande blommor. Om denna växt kunde vänjas vid våra vintrar, skulle den tvifvelsutan snart blifva en af våra mest omtyckta prydnadsbuskar. I England såväl som i Frankrike, Belgien och södra Tyskland, har växten utan synnerlig olägenhet tålt vintern på kalljord.

Fuchsia. Med förbättringen af dessa så allmänt omtyckta och odlade blommor tycks man nu vara kommen så långt man kan komma. Visserligen uppdragas ännu årligen nya varieteter; men dessa öfverträffa ej, hvarken i storlek, form eller färg, dem vi redan hafva. Af de på sista åren i handeln komna sorterna vilja vi nämna följande: *Jean Cornelissen*. En stor, vacker fuchsia; från blomkronan nedhänga flera långa, trådsmala blomblad, hvilka förläna blomman ett mycket eget utseende. — *Floribunda*. Blomfoderbladen röda med något hvitt, horisontelt utstående; kronan stor, dubbel, violettröd. — *Nain Bébé*. Blomfoderbladen lifligt röda, tillbakaböjda; kronan mycket dubbel, i början blåviolett, sedan karminröd. — *A. Carrière*. Blomfoderbladen briljant röda, breda, horisontelt utstående; blomkronan starkt fylld, amarantrod, öfvergående i purpurviolett. — *Comet de Flandre*. En praktfull varietet. Kronan mycket stor, nästan klotrund, dubbel, karminröd och indigoblå. Blomfoderbladen karminröda, breda, vackert tillbakarullade. — *Henry Jacotot*. Denna utmärker sig för ovanligt stora blommor. Kronan rent violettblå, stor och mycket dubbel. Blomfoderbladen lysande röda, tillbakaböjda. — *Buxifolia fl. pl.* En varietet af *F. microphylla* liknar den mycket denna, men blommorna äro minst 3 gånger större än hos den vanliga. Blir endast omkring $1\frac{1}{2}$ fot hög och är rätt egenomlig. — *Phénoménal*. Blomman enkel, men af egenomlig byggnad. Kronan stor, ljus karminröd; blomfoderbladen ovanligt långa, rosenröda med gröna spetsar, tillbakarullade. En ovanligt rikt blomstrand sort. — *Beauté de Gendbrugge*. Praktig sort med mycket stor, bred och dubbel blomkrona, blå med amarantrod, blomfoderbladen upprättstående, skarlakansröda. — *Albert Coene*. Har mycket breda, tillbakarullade

blomfoderblad och stor violettblå blomkrona. — *François Devois*. Har en stor, väl formad, brunaktigt röd blomkrona. Blomfoderbladen alldeles tillbakaböjda, långa, karminröda.

Galanthus latifolius. En ny art från Kaukasus, temligen lik vår vanliga s. k. snödroppe, *Gal. nivalis*, men med betydligt bredare blad. Den odlas på samma sätt som den vanliga snödroppen.

Godoya splendida. En vacker, 8 å 10 fot hög buskväxt, med stora, parbladiga blad och alldeles hvita, väluktande blommor, hvilka sitta 10 å 15 förenade och äro af en liljas storlek och utseende. Invånarne i Columbien, växtens hemland, kalla den skogens lilja och påstå att det är en af de vackraste derstädes förekommande växter. Kostar i Gent 25 francs.

(Forts.)

Frågor framställda till allmänt besvarande.

21. Som det vid flera ställen är brukligt, att till strö under kreatur, isynnerhet hästar, i stället för halm använda sågspån, och den gödsel, som sålunda erhålles till drifbänkar och följaktligen äfven sedan användes på jorden, till största delen består af sågspån, så frågas, om någon som vunnit erfarenhet om dess fördelaktigaste användande till dylika ändamål, ville benäget meddela dervid gjorda rön: 1:o. Rörande dess behandling under den förberedande jäsningen, då den med obetydlig blandning af löfe. d. måste användas till drifbänkar, att dess verkan må blifva lika med den af vanligt strö? 2:o. Dess vidare användande såsom gödningsämne, och på hvilken jordmån det med fördel kan ske?

Insändaren har innehaft anställning såsom trädgårdsmästare vid en egendom i Södermanland, hvarest jordmänen i trädgården bestod af en, några tum djup, lätt sandmylla, hvilande på en

djupare, porös utfyllnad af slagg. Den gödsel, som erhöles till drifbänkar o. d. bestod till cirka $\frac{2}{3}$, af sågspån, hvilken genom egen, terpentinartad lukt som uppsteg i jorden tycktes verka menligt på alla deri odlade växter. Äfven använd till bottenvarme för sticklingsplanter m. m. visade den en ofördelaktig verkan, dels genom den — emot under vanliga förhållanden — ovanligt svaga växtligheten, dels genom den kådaktiga vätska, som fästade sig på bladen. Då den till utseendet nästan jordartade gödseln efter de afdrifna bänkarna äfven måste utföras på den lätta jorden, hvilken under ett par föregående år erhållit obetydlig gödning, och oblandad gödsel ej kunde erhållas, blef växtligheten å de gödslade jordstyckena betydligt svagare än på de ogödslade. Om då, under föregående års våta sommar, några dagars torr väderlek inträffade, utgjorde den ett kärt tillhåll för en otalig mängd af små, svarta, röda och hvita (?) myror, som tycktes finna mycket nöje i att dermed tillfredsställa sin arbetslust, ehuru växterna efter allt utseende fann sig mindre väl af deras närvaro. Som ej heller något afseende fästades vid förhandenvarande otvetydiga orsaker till den svaga skörd som erhöles, måste platsen lemnas.

E. O. O—r.

Minneslista för trädgårdsodlare i maj månad 1870.

Ärter och spenat sås i ett par omgångar under loppet af månaden, med omkring 2 å 3 veckors mellantid. Af ärter förordas till såning vid denna tid: sockerärter: stora sabel, spritärter: *Waterloo* och *Victoria*, märgspritärter: *Champion of England*, *Mammouth* m. fl. Mot slutet af månaden läggas turkiska bönor och sås indiansk krasse.

I början eller medlet af månaden, i fall väderleken är varm och jorden tjenlig, kan man utplantera löskojplantor och i sista dagarne af densamma diverse andra plantor, såsom kålslagen, löksorterna, astrar, *Scabiosa*, *Helichrysum* och andra för nattfrost mindre ömma sorter. Smultron planteras med största fördel här i Norden vid denna tid. — *Frukträd*, *bärbuskar* samt andra träd- och buskväxter planteras äfven med fördel nu, så snart jorden upptorkat tillräckligt.

Aldrig bör man plantera sådana om våren, förr än jorden är sådan att den fullkomligt reder sig.

Gurklister anläggas. De som läggas i början af månaden måste vara försedda med ströbäddar, samt täckas med fönster, de som anläggas längre fram i månaden böra äfven helst vara försedda med ströbäddar, men det kan vara nog att genom under nätterna pålagda luckor skydda dessa mot nattfroster.

Frön af trädgårdsnejlikor utsås i början och af stockrosor i medlet eller slutet af månaden. Sås helst på drifbänk.

Omkring i medlet af denna månad infaller vanligen ympningstiden.

Blomsterbuskar och örtartade blomsterväxter, af diverse sorter afsedda till drifning under nästa vinter, inplanteras i krukor och underhållas under sommaren i det fria.

Annonser

emottagas till införande mot 12 öre pr petitråd. För gröfre stilsorter betalas i mån af det utrymme de upptaga. Annonserna måste, för att kunna inkomma i något visst nummer, vara komna redaktionen tillhanda den 10:de i föregående månad.

Upsala Trädgårds-Sällskaps Vårutställning

af frukter, blommor och grönsaker, såväl drifna som öfvervintrade och conserverade, hålles onsdagen den 11 nästkommande maj i Byggmästaren Pettersons hus vid stora torget i Upsala.

De som behaga deltaga i utställningen torde insända sina alster tisdagen den 10 efter kl. 6. efterm. eller senast före kl. 8 f. m. den 11, och torde utställarne utsätta pris på de artiklar, som de vilja sälja, hvilken inkomst tillfaller utställaren. 50 å

100 rdr utdelas till premier, summan är beroende på utställningens rikhaltighet. Upsala den 16 mars 1870.

Bestyrrelsen.

En Trädgårdsmästare i sina bästa år, som praktiserat på flera lärarika ställen och kan förete hedrande vittnesord, önskar plats till våren på någon större landegendom, helst i Södermanland. Reflekterande härå torde lemna adress till A. T., som sändes till Herr G. A. Syrén's Bokhandel, Norrtelje.

Undertecknad, som för 9 år sedan af Stockholms läns hushållningssällskap införeskrefs från Belgien och derefter i 2 år tjänstgjorde såsom länsträdgårdsmästare inom Stockholms län och sedan har varit anställd i tvänne vid Stockholm belägna trädskolor, önskar nu erhålla plats såsom trädgårdsmästare på någon landegendom.

Som jag, såsom häraf synes, under en längre följd af år haft tillfälle praktisera i Sverige, är jag numera fullkomligt hemmastadd med härvarande klimatförhållanden.

Svar utbedjes under adress: Stockholm, Norrlandsgatan 9.

A. de Brichy.

Från Trädskolorna å Kongl. Landtbruks-Akademiens Experimentalfält försäljas under instundande planteringsstid genom undertecknad: fruktträd, bärbuskar, trädgårdsmultronplanter, alléträd-, häckplanter, rankväxter, träd och buskar för trädgårds- och parkanläggningar, törnrosor m. m. Prisurant erhålles på begäran kostnadsfritt.

Stockholm & Experimentalfältet i mars 1870.

E. Lindgren.

E. Wilh. Tjäders fröhandel är i huset n:o 1 Stora Nygatan 1 trappa upp, midt emot Elektriska Telegrafstationen.

Kataloger såväl öfver Frö- som Trädskolealster och Dahlier utdelas gratis.

Prisförteckning för 1870

öfver Trädgårds-, Blomster-, Åkerbruks-, Skogs- och Trädfrön samt öfver frön af Rotfrukter, Foderväxter, Gräsarter, nya Sädesslag äfvensom Potatis m. m. är utkommen och sändes på begäran portofritt. Likaledes öfversändes portofritt min prisförteckning öfver Fruktträd, Fruktbuskar, Prydnadssträd och buskar, Skogsträd, Törnrosor, Örtartade växter, m. m.

Det anses böra bemärkas att mina träd och växter, på grund af mina trädskolors för alla vindar utsatta belägenhet, äro fullkomligt härdiga. Vid Landtbruksmötet i Stockholm 1868 erhöj jag silfvermedalj för säd, gräsarter, ständigt gröna träd, m. m. och vid Landtbruksmötet i Köpenhamn medalj och 5 penningepremier för frö, sädesarter, potatis, fruktträd, prydnadssträd och buskar. Dessutom innehafvas flera silfver- och bronsmedaljer, erhållna vid flera andra större landtbruksmöten såväl in- som utrikes.

Den som så önskar, kan äfven på begäran erhålla min prisförteckning från redaktionen af Tidning för trädgårdssodlare.

Adress: Sct. Jörgensbjerg vid Roeskilde, Danmark.

Frantz Wendt.

Trädgårdsmultronplanter.

Ananas perpetuel, ny, berömd, under en stor del af sommaren bärande jordgubbesort, pr dussin 1 rdr 50 öre, pr 100 st. 10 rdr.

Mammouth, den bästa och bördigaste af alla mera bekanta sorter, pr 100 st. 3 rdr, pr 1000 st. 25 rdr. Dessutom förefinnes ett rikt sortiment af äldre och nyare trädgårdsmultronsorter från 1 rdr per 100 st. till högre priser.

Det torde böra nämnas att inga andra sorter säljas från Experimentalfältet, än som vid odling derstädes befunnits vara af god kvalitet.

Då valet öfverlemnas åt undertecknad, lemna af äldre sorter:

100 st. Smultronplanter	i 25 sorter med namn, för 6 rdr.
100 " "	i 25 sorter med namn, då de nyare uteslutas, för 4 rdr 50 öre.
100 " "	i 12 utmärkta sorter med namn, 4 rdr.
1000 " "	i 10 sorter, passande till odling i stort för torghandel, 20 rdr.
100 " "	i blandade sorter utan namn, 1 rdr.
1000 " "	" " " " " " 7 rdr 50 öre.

och af nyare sorter:

100 st. plantor	i 25 sorter med namn, 7 rdr.
100 " "	i 12 " " " " 6 " "
50 " "	i 25 " " " " 4 " "
50 " "	i 12 " " " " 3 rdr 50 öre.

Stockholm & Experimentalfältet i april 1870.

E. Lindgren.

Från Göteborgs Trädgårdsförening försäljas allehanda fruktträd, bärbuskar, bärlplanter, parkträd, hängträd, skogsträd, alléträd, blomsterbuskar, fleråriga blomsterväxter, rosor, öfver 500 olika sorter, dahlier, pioner, nejlikor, krukväxter, m. m. m. Särskildt fastes uppmärksamheten å våra samlingar af växter till blomstergrupper och infattningar, hvaraf finnas cirka 20,000 exemplar.

Achyrantes Verschaffeltii, genomsk., blodröda blad, pr 100 st. 14 rdr, pr 12 st. 2 rdr.

Aithernantera versicolor, 3 tum höga växter med i rött, gult och grönt skiftande blad, utmärkt till infattning, pr. 100 st. 15 rdr, pr 12 st. 2 rdr 50 öre.

Toffelblommor:

Calceolaria aurea floribunda, gula pr 100 st. 20 rdr, pr 12 st. 3 rdr.

" *Prince Albert*, bruna pr 100 st. 20 rdr, pr 12 st. 3 rdr.

" *hybrida*, starka plantor efter bästa sort frö, planterade i 6—7 tums krukor, pr 12 st. 5 rdr.

Canna, flera nya sorter, pr 100 st. 28 rdr, pr 12 st. 4 rdr.

Cineraria candidissima, med rent silfverhvita blad, pr 12 st. 4 rdr.

Cineraria hybrida, starka plantor af 1:ma frö, planterade i 6 å 7 tums krukor, pr 100 st. 28 rdr, pr 12 st. 4 rdr.

Coleus, diverse nya sorter med brillant färgade blad, pr 12 st. 4 rdr.

Fuchsia, Bloddroppar, i flerfaldiga, utmärkta sorter. Öfvervintrade exempl. till utpl. pr 100 st. 28 rdr, pr 12 st. 4 rdr.

Gynnerium argenteum, Pampasgräs, vackra, pr 12 st. 10 rdr.

Heliotroper, flera sorter, pr 100 st. 25 rdr, pr 12 st. 3 rdr 50 öre.

Hortensier, starka, pr 100 st. 35 rdr, pr 12 st. 5 rdr.

" med brokiga blad, utmärkt vackra, pr 12 st. 5 rdr.

Lobelia Erinus spesiosa, lägväxt, mörkblå, ytterst rikt blommande, pr 100 st. 14 rdr, pr 12 st. 2 rdr.

Lobelia Erinus Crystal Palace, blå och hvit, pr 100 st. 14 rdr, pr 12 st. 2 rdr.

Lobelia fulgens Queen Victoria, 2 fot höga, med lysande, skarlakansröda blommor och mörkbruna blad, pr 12 st. 6 rdr.

Båda sorterna mycket tjenliga till infattningar.

Petunia hybrida, starka, i krukor planterade plantor, pr 100 st. 15 rdr, pr 12 st. 2 rdr 50 öre.

Perilla nankinensis, brunröda blad, pr 100 st. 10 rdr, pr 12 st. 1 rdr 50 öre.

Salvia officinalis fol. var. pr 12 st. 5 rdr.

Skarlakanpelargonier:

Brilliant; bladen hvitbrokiga, blommorna skarlakansröda, pr 100 st. 20 rdr, pr 12 st. 3 rdr.

Belle rose; rosenröda, pr 100 st. 20 rdr, pr 12 st. 3 rdr.

Nosegay Stella, skarlakanröda, särdeles rikt blommande, pr 100 st. 20 rdr, pr 12 st. 3 rdr.

Alla 3 sorterna vackra och mycket tacksamma att plantera på blomstergrupper.

Verbena, åtskilliga nyanser, pr 12 st. 4 rdr.

" *Imperatrice Elisabeth*, till infattningar, pr 100 st. 14 rdr, pr 12 st. 2 rdr.

Dessutom flerfaldiga andra sorter gruppväxter.

Frölagret är försedt med alla brukliga sorter köksträdgårdsfrö, åkerbruksfrö, samt frö till öfver 2000 sorter blommor, m. m. allt godt och pålitligt.

Innehåll:

Vinterträdgård i förening med bostaden. — Blomsterdrifning i boningsrum, (slut). — Urval af träd och buskar för fritt land, (forts.). — Öfversigt af nyheterna i växt- och fröhandeln, (forts.). — Frågor framställda till allmänt besvarande. — Minneslista för trädgårdssodlare i maj 1870.

STOCKHOLM, SIGFRID FLODINS BOKTRYCKERI, 1870.